

Åkesson, Linn
Tel: 010-698 1362
linn.akesson@naturvardsverket.se

YTTRANDE
2012-03-12 Ärendenr:
NV-01980-12

Nacka Tingsrätt
Mark- och miljödomstolen
Box 1104
131 26 Nacka Strand

Yttrande i mål M 4269-11 angående täkt på fastigheten Mora Indor 65:1

Nacka tingsrätt, mark och miljödomstolen har gett Naturvårdsverket tillfälle att yttra sig i ovan nämnda mål. Naturvårdsverket har ombetts att särskilt belysa frågan om konkurrenssituationens inverkan på verksamheten och hur det enligt Naturvårdsverket bör förhålla sig till den prövning som sker enligt miljöbalken. Naturvårdsverket avser att begränsa yttrandet i sak till dessa frågor.

Naturvårdsverkets ställningstagande

Naturvårdsverket anser att eftersom behovet av täktmaterialet är tillgodosett av befintlig täkt och det finns konkurrerande naturvårds- och friluftsintrössena så bör ansökan avslås.

Utveckling av Naturvårdsverkets ställningstagande

Det är viktigt, särskilt vid nyetablering av en täkt, att ta ställning till dels om det innebär en god hushållning att bryta täktmaterialet, dels om täktens lokalisering är lämplig med hänsyn till det intrång i miljön som en täkt innebär. Det är förhållandet att täktmaterial utgör en begränsad resurs som motiverar att man särskilt prövar behovet av täkten (se prop. 1997/98:45 del 1 s. 380).

Vid förändringarna av täktreglerna i augusti 2009 togs behovsprövningsregeln i 9 kap. 6 a § första stycket miljöbalken (MB) bort. I förarbetena framhålls att frågan om resurshushållning även efter denna förändring ska beaktas vid prövning av en ansökan om tillstånd att bedriva täktverksamhet genom en tillämpning främst av bestämmelserna i 2 och 3 kap. MB. Det betonas att en ansökan om tillstånd till täkt kan avslås med motiveringen att behovet kan tillgodoses med material från en annan täkt. Det är även efter lagändringen möjligt att förelägga sökanden att inkomma med en behovsutredning som kan ligga till grund för en prövning av hushållningsbestämmelserna (se prop. 2008/09:144 s. 11 ff. och SOU 2003:124 s. 208, jämför även MÖD 2006:29).

Målet gäller tillstånd till nyetablering av täkt av berg och morän för att producera material till den planerade restaureringen av väg 1029. Av utredningen i målet framgår att det på fastigheten Mora Bonäs s:282, några kilometer från det aktuella området, finns en påbörjad täkt med likvärdigt material. Av tillståndet till denna täkt framgår att lokaliseringen är vald med hänsyn till de planerade förstärkningsåtgärderna på väg 1029. Denna täkt ligger söder om den sökta täkten. Båda täkterna är väl lokaliserade för vägetapp 1 och 2 och ligger en något längre sträcka från etapp 3 av vägbygget.

Naturvårdsverket anser att man vid bedömningen av om behov av täkten föreligger måste beakta tillgången av materialet från den befintliga täkten. Naturvårdsverket delar Miljönämnden i Mora och Orsas bedömning att det knappast är förenligt med miljöbalkens intentioner att öppna en ny täkt några kilometer från en befintlig för underhåll av samma vägsträckning om materialet i den befintliga täkten är tillräckligt för vägsträckningens behov. Bolaget har inte kunnat visa att behovet av just denna täkt är avgörande för genomförandet av det tänkta infrastrukturprojektet. Naturvårdsverket anser att detta utgör skäl att avslå ansökan.

Bolaget anger att det är av stor ekonomisk vikt att kunna styra över täkten för att bland annat slippa en mellanhand i förädlingen av materialet. Om alla entreprenörer av konkurrensskäl ska anses ha behov av en täkt i ett område skulle det i princip vara omöjligt att avslå en ansökan med motiveringen att behovet kan tillgodoses med material från en annan täkt. En sådan tolkning stämmer inte överens med miljöbalkens bestämmelser om resurshushållning i 2 och 3 kap. Naturvårdsverket anser därför att bolagets angivna motiv vad gäller konkurrens saknar relevans för prövningen.

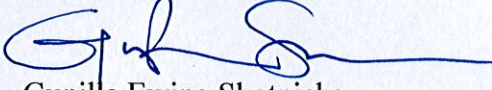
Av handlingar i målet framgår att det aktuella området ligger inom riksintresse för friluftsliv och cirka 500 meter från gränsen till naturreservatet Mora Norra Vildmark. Norra Mora Vildmark är Dalarnas största skyddade område och består av ett höglänt skogs- och myrlandskap. Områdets främsta värde ligger i de stora opåverkade myrmarker och gammelskogar, fågelliv och möjligheten till friluftsliv i ett storslaget ödemarkslandskap.

Enligt 3 kap. 1 § MB ska mark- och vattenområden användas för det eller de ändamål för vilka områdena är mest lämpade med hänsyn till beskaffenhet och läge samt föreliggande behov. Företräde ska ges sådan användning som medför en från allmän synpunkt god hushållning. Detta innebär att i fall då det föreligger konkurrens mellan allmänna och enskilda behov inom ett område och dessa behov inte går att förena ska företräde ges åt en sådan användning som medför en god hushållning från allmän synpunkt (jämför Miljöbalken En kommentar Bengtsson m.fl.). Med hänsyn till att behovet är tillgodosett av befintlig täkt och att det finns konkurrerande naturvårds- och friluftssintressen anser Naturvårdsverket att ansökan bör avslås.

Beslut om detta yttrande har fattats av sektionschef Gunilla Ewing Skotnicka.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit Annika Ryegård och Linn Åkesson, den sistnämnda föredragande.

För Naturvårdsverket

Gunilla Ewing Skotnicka

Linn Åkesson